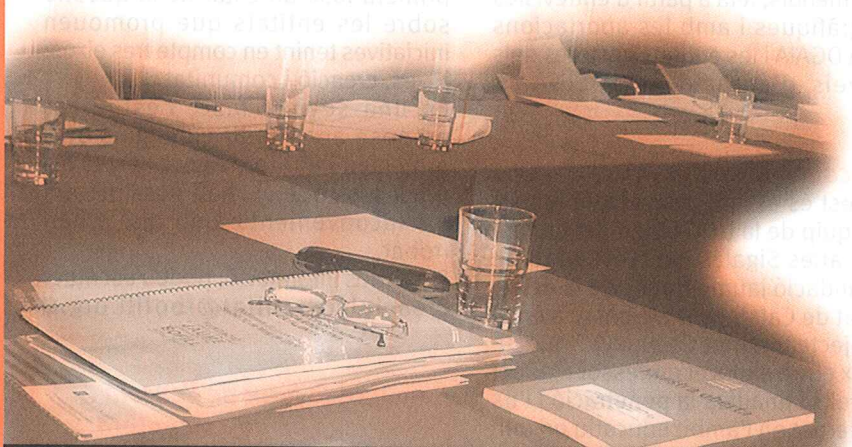

Full informatiu

Núm. 44 / Juny 2004

FUNDACIÓ
Jaume Bofill
JAUME
BOFILL

www.fbofill.org

Ja és operativa la nova web de la Fundació Jaume Bofill elaborada atenent els criteris de la nova imatge corporativa. Com l'anterior, aquesta web compta amb un cercador per localitzar les publicacions, els treballs de l'arxiu i els vídeos elaborats des de la Fundació. També conté informació sobre la nostra entitat, la tasca que desenvolupa i tots els serveis que ofereix. Us convidem a visitar-la i a apuntar-vos a la llista de distribució per mantenir-vos informats de les nostres activitats. ■

La pobresa a Catalunya. Informe 2003

El 19 de febrer de 2004 es va presentar l'informe *La pobresa a Catalunya. Pobresa monetària i privació a Catalunya a principis del segle XXI*. Aquest treball, dirigit per Magda Mercader, professora del Departament d'Economia Aplicada de la UAB i fruit de la col·laboració entre les Fundacions Jaume Bofill i Un Sol Món, s'ha fet a partir de l'explotació i l'anàlisi d'una part de les dades corresponents a la 1a. onada del PaD. Entre les conclusions principals de l'estudi destaca la complexitat de situacions i perfils en què es manifesta la pobresa Catalunya, la qual cosa la fa difícil d'analitzar. Les dades del PaD estimen que la pobresa afecta un 18,6% de la població de Catalunya (1.200.000 persones), un percentatge 3 punts per sobre de la mitjana europea i que podria augmentar en els propers anys.

La pobresa monetària està, com ha passat tradicionalment, associada a la vellesa i la inactivitat. Les dones continuen tenint una situació pitjor

que els homes tant pel que fa a la pobresa monetària com a la privació en dimensions bàsiques de consum. Les noves formes de pobresa estan vinculades als efectes de l'atur i al deteriorament de les condicions de treball, tot i que també destaquen els nivells de privació en relació a l'habitatge, que afecten molt particularment les famílies joves. El fet que la major part dels col·lectius esmentats depenguin de prestacions públiques, fa pensar en la insuficiència de les prestacions assistencials i en la necessitat de desenvolupar una política de garantia de rendes adequada. L'informe està disponible al web www.obdesigualtats.org, a Panel de Desigualtats a Catalunya / Informes. ■

Informes del PaD en curs

En aquests moments s'estan duent a terme nous informes a partir de les dades de la 1a. onada del PaD en els àmbits de la llengua, el treball, les estructures familiars, l'educació i la joventut, que esperem poder-vos ressenyar properament.

Pel que fa a les desigualtats en la salut, ja disposem del primer informe realitzat per Carme Borrell i Joan Benach que ens confirma que a Catalunya segueixen existint desigualtats en la salut i que els col·lectius més afectats són les dones, les persones de major edat, amb menys nivell d'estudis, de classe treballadora, amb menys ingressos econòmics, les vídues i els nascuts a la resta d'Espanya. Tots ells presenten pitjors estats de salut que la resta de població enquestada. Les discapacitats entre la gent de més de 64 anys també són més nombroses sota les condicions esmentades. Pel que fa a la despesa en salut, per la meitat dels entrevistats la compra de remeis o medica-

ments receptats suposa un esforç important. Trobareu l'informe al web www.obdesigualtats.org, a Panel de Desigualtats a Catalunya / Informes. ■

Comença la socialització de Consensus

El 21 de juliol es farà la presentació del projecte Consensus, que marcarà l'inici de l'etapa de socialització a tots els ajuntaments de Catalunya d'aquesta eina tecnològica per a la informació i participació ciutadana. En aquest mateix moment naixerà la Comunitat Consensus, que agruparà els tres socis impulsors –la Fundació Jaume Bofill, el Consorci Localret i l'Institut Català de Tecnologia– i, en un inici, els dotze ajuntaments que han participat en el procés d'elaboració de l'eina amb l'objectiu de compartir coneixements sobre les noves tecnologies i la participació a nivell local. ■

Simulador electoral

Aquest estiu estarà disponible la nova versió del simulador electoral elaborat per la Fundació Jaume Bofill i el laboratori de càlcul de la Universitat Politècnica de Catalunya. Aquest simulador és una versió ampliada del que ja fa temps que està disponible a l'espai "Jocs" de Democràcia.web (www.democraciaweb.org), que permet experimentar amb el sistema electoral –augmentar o disminuir la participació, escollir la distribució dels vots entre els diferents partits– i canviar diferents elements del sistema –modificar la barrera mínima, triar la fórmula electoral, canviar la mida del Parlament, etc.

La nova versió del Simulador electoral inclou canvis en les circumscripcions

–vegueries, circumscripció única, etc.– i la possibilitat de fer simulacions amb un sistema electoral mixt, amb elements proporcionals i majoritaris. ■

Grup de Reflexió Permanent

El Grup de Reflexió Permanent del programa Entrecultures està treballant al voltant de la dimensió de gènere vinculada al fet migratori.

La invisibilitat de les dones immigrades i de les seves filles com a objecte d'estudi i reflexió; la imatge tot sovint negativa i basada en prejudicis i estereotips que donen els mitjans de comunicació en parlar de les dones immigrades, i el convenciment de la importància de l'acció de les dones en els processos de transformació social, són algunes de les motivacions que ens han portat a escollir aquest tema.

El grup es proposa: reflexionar i comprendre els processos d'exclusió que afecten les dones immigrades en el marc de l'articulació de les relacions de gènere en la nostra societat; analitzar com es construeix la imatge de la dona estrangera i les repercussions de les construccions; conèixer les formes de participació social de les dones en el nostre context; aprofundir en la relació entre gènere, interculturalitat i educació; i, en última instància, elaborar propostes per contrarestar aquestes representacions socials i les discriminacions que se'n deriven. ■

Menors que emigren sols de Marroc a Catalunya

Fa un any us informàvem de la posada en marxa d'una recerca, en col·laboració amb UNICEF Tànger, sobre el fenomen dels menors immigrants no acompanyats (MEINA). Aquesta recerca vol aprofundir en el coneixement d'aquests menors procedents del Marroc, les seves trajectòries vitals i les relacions familiars i socials que sustenten els seus itineraris. En

aquest moment s'està elaborant l'informe final que recull tant el resultat de les entrevistes als pares i familiars dels menors que es troben a Catalunya com la reconstrucció de la trajectòria vital, familiar i institucional dels menors, feta a partir d'entrevistes biogràfiques i amb les aportacions de la DGAI i les entitats gestores dels serveis d'atenció als MEINA. ■

L'escola a la societat Xarxa

Aquest és el títol d'un estudi fet per un equip de la UOC dirigit pel professor Carles Sigalés, amb el suport de la Fundació Jaume Bofill i de la Generalitat de Catalunya. S'emmarca en el "Projecte Internet Catalunya" que dirigeix entre altres el professor Manuel Castells i analitza la penetració i l'ús d'Internet en l'àmbit educatiu no universitari.

La mostra a partir de la qual es va fer és de 350 centres educatius representatius del conjunt de centres educatius catalans. De les diverses conclusions de les més de 12.000 entrevistes a alumnat, professorat i direcció dels centres, podem destacar que la proporció de temps dedicat a Internet a les escoles catalanes és molt baixa. El fet que més d'una tercera part d'alumnes i professors mai l'utilitzin és un bon exemple. No hi ha evidències, doncs, que Internet estigui influent en el tipus de pràctiques educatives que tenen lloc en les aules dels nostre país.

L'estudi, però, és molt més ric i recull informació molt àmplia sobre aspectes molt variats relacionats amb l'educació i Internet avui a Catalunya. Consta de més de 500 pàgines i d'un annex d'extensió similar que recull totes les dades de la recerca; i es pot consultar a la pàgina web de la UOC i a la biblioteca de la Fundació Jaume Bofill. ■

Joves, creació i comunitat

La Fundació Jaume Bofill acaba d'engegar, amb la col·laboració de la

xarxa Artibarri, una recerca per conèixer aquells projectes artístics d'intervenció comunitària amb adolescents i joves que s'estiguin o s'hagin portat a terme a Catalunya. Aquest estudi pretén establir en una primera fase un estat de la qüestió sobre les entitats que promouen iniciatives tenint en compte tres eixos: joves, creació i comunitat.

En una segona fase, l'estudi es proposa aprofundir en alguns dels projectes i entitats per conèixer els processos que els han possibilitat i els inconvenients amb què s'han trobat.

Per a més informació, podeu escriure: creaciocomunitat@fbfill.org. ■

Seminari El futur de l'escola concertada en un nou entorn social

La Fundació Jaume Bofill acull des del mes de febrer aquest seminari que té per objecte la reflexió entorn al desenvolupament de la responsabilitat de l'escola privada concertada d'iniciativa social de Catalunya, en un nou marc de treball amb l'escola pública i les administracions. Es tracta d'impulsar pensament, debat i propostes per a la millora de l'ensenyament, de la seva qualitat i del servei al país des de l'escola, fent paleses les diferències en la gestió privada de l'escola, analitzant els trets diferenciadors, els avantatges, els inconvenients, les aportacions i les tendències per trobar punts d'encontre i espais de compromís compartit amb el sector públic. Les sessions que s'han dut a terme fins ara han tractat els temes següents: iniciativa privada en el sector educatiu; sector públic i sector privat; la gestió dels centres; i finançament i recursos. La pròxima sessió tractarà sobre ètiques, espiritualitat, religió i laïcitat a l'escola, a partir de documents elaborats per Joan Subirats, Serafí Antúnez, Ramón Pecanins i Josep Maria Puig, entre altres. ■

PUBLICACIONS

Col·lecció Polítiques

39. Gemma Aubarell, Agustí Nicolau Coll i Adela Ros (coords.). **Immigració i qüestió nacional. Minories subestatal i immigració a Europa**. Mediterrània. Barcelona, març 2004. 188 p.

40. Xavier Besalú i Teresa Climent (coords.). **Construint identitats. Espais i processos de socialització dels joves d'origen immigrant**. Mediterrània. Barcelona, abril 2004. 253 p.

41. Eliseo Aja i Mònica Nadal (dirs.). **La immigració a Catalunya avui. Anuari 2003**. Mediterrània. Barcelona, juny 2004. 349 p.

Col·lecció Finestra Oberta

40. Maria Padrós, Anna Zafón, Jaume Funes i Josep M. Puig. **"Educar millor és possible". Un projecte d'innovació a l'IES Miquel Tarradell**. Abril 2004. 113 p.

Col·lecció Debats

3. Michael Donaldson (relator). **La immigració a debat: Diversitat i ordenament jurídic**. Febrer 2004. 50 p.

4. Roser Solà-Morales (relatora). **La immigració a debat: Diversitat i participació**. Febrer 2004. 68 p.

5. Janeth González (relatora). **La immigració a debat: Diversitat i mitjans de comunicació**. Abril 2004. 42 p.

6. Ricard Ruiz (relator). **El cos i la ment. La creativitat. Les veus de l'altre**. Maig 2004. 59 p.

CONVOCATÒRIA

GENERAL D'AJUTS

Aquesta única convocatòria és oberta tot l'any a iniciatives de recerca i/o acció relacionades amb les línies d'actuació prioritàries de la Fundació per al quadrienni 2001-2004.

En trobareu les bases a la web o a la secretaria de la Fundació.

Full informatiu

Núm. 45 / Octubre 2004

FUNDACIÓ
Jaume Bofill
JAUME
BOFILL

“Tot un món”

Aquest és el nom de l'espai televisiu que des del 23 d'octubre i fins a finals de juny cada dissabte i diumenge TV3 emetrà abans del *TN Migdia*. Es tracta d'un espai que vol apropar a l'opinió pública elements d'informació i reflexió sobre el fenomen migratori a Catalunya. El programa està produït per Televisió de Catalunya; té la col·laboració de la Fundació Jaume Bofill –que es responsabilitza, entre altres, de la dinamització i coordinació del consell assessor–, i compta amb el suport de Caixa de Sabadell. Volem remarcar la importància d'aquest projecte que per primer cop en el panorama televisiu del nostre entorn tractarà el fenomen migratori en un espai setmanal. ■

Debat sobre immigració equatoriana

El dia 7 de juliol aprofitant l'estada a Barcelona del Sr. Rodrigo Borja Cevallos, expresident de l'Equador (1988-92), la Fundació Jaume Bofill va celebrar amb ell una trobada a la qual es va convidar una desena de persones relacionades amb el món de la immigració a Catalunya. Durant la sessió es va parlar de la situació social i política a l'Equador, i sobre com es veu i es preveu l'emigració equatoriana cap a Catalunya. ■

Educació i immigració

Amb aquest rerefons temàtic, han finalitzat dues recerques impulsades per la Fundació Jaume Bofill. *Sistemes d'acollida als centres catalans de secundària*, la recerca desenvolupada per Miquel Àngel Alegre, recull les pràctiques, criteris i sistemes d'actuació que s'estan desenvolupant a Catalunya en

l'acollida d'alumnat nouvingut a secundària. Posa de relleu la diversitat d'estratègies d'acollida i d'escolarització que s'estan duent a terme i la necessitat que el Departament d'Educació promogui accions encaminades a millorar aquests processos. *Una mirada des de les famílies immigrants equatorianes i el paper de l'educació a Catalunya*, recerca realitzada per Clàudia Pedone, analitza el col·lectiu equatorià des de la seva aproximació a l'educació. Entre els resultats destaca que la feminització del flux migratori ha produït profundes transformacions familiars vinculades al grau de conflictivitat en la incorporació dels joves equatorians a l'escola; i que les condicions socioeconòmiques i residencials, com l'edat d'inserció en el sistema educatiu seran determinants en la seva adaptació social. ■

Pla de participació a Molins de Rei

La Fundació Jaume Bofill ha començat a treballar en l'elaboració d'un Pla de Participació a Molins de Rei per dotar el municipi d'un marc que ordeni i faciliti la participació ciutadana a diferents nivells: l'organització municipal, les estructures participatives formalitzades, les experiències i processos de participació i el teixit associatiu. El procés d'elaboració del Pla es farà de manera participada entre tots els actors implicats del municipi i es preveu que acabi a mitjan 2005. ■

Primeres propostes dels joves sobre l'ús de la nit

Més de 800 joves de Barcelona han participat en l'enquesta que es va

enviar a uns 20.000 d'ells d'entre 15 i 29 anys per recollir la seva opinió sobre diferents aspectes de la nit a la ciutat. Aquesta enquesta s'emmarca en el procés de participació *Joves i nit* (www.jovesinit.org) que la Fundació Jaume Bofill impulsa en col·laboració amb la Regidoria de Joventut, el CJB i la FAVB. Aquestes respostes representen una participació aproximada del 3,5%, una xifra força positiva. Dels resultats en podem destacar la demanda favorable a l'ús durant la nit dels espais públics, com ara les places. Majoritàriament, però, les respostes també indicaven que es feia necessària una conducta, per part dels joves, respectuosa amb la convivència amb els veïns.

Un cop finalitzada aquesta primera fase, s'iniciaran una sèrie de tallers deliberatius i propositius adreçats a joves associats de la ciutat. La tercera i última fase del projecte Joves i Nit, que es durà a terme al llarg de la primavera vinent, consistirà en uns jurats de joves que es faran a tots els districtes per recollir les deliberacions i propostes de joves seleccionats amb mecanismes aleatoris d'entre tots els joves de Barcelona. Posteriorment s'elaboraran les propostes que es transmetran formalment a l'Ajuntament de la ciutat per a la seva presa en consideració. ■

Informe estratègic sobre el vot electrònic

L'elaboració de l'informe estratègic sobre la votació electrònica a Catalunya, impulsat per la Fundació Jaume Bofill, inicia la seva darrera etapa. Al llarg dels darrers mesos s'han celebrat les reunions amb experts per contrastar els informes parcials sobre els aspectes sociològics, tècnics i jurídics del vot electrònic. En les pròximes

setmanes està previst iniciar una discussió conjunta sobre la viabilitat d'aquest vot a Catalunya i sobre quina hauria de ser l'estratègia per a la seva implementació. Aquesta discussió s'inclourà en un debat més ampli sobre els aspectes principals a tenir en compte en l'elaboració de la llei electoral pròpia a Catalunya. ■

Les desigualtats territorials en l'ensenyament

A primers de setembre es va presentar l'estudi *Les desigualtats territorials de l'ensenyament a Catalunya* elaborat per Xavier Bonal, Xavier Rambla i Marc Ajenjo. El treball analitza l'evolució i la situació actual de les desigualtats territorials de l'ensenyament a Catalunya a partir de dades d'Estadística de l'ensenyament a Catalunya, del MECD i de la primera onada del Panel de Desigualtats Socials a Catalunya (PaD) (2001-2002), entre altres. L'estudi posa de relleu l'escassa aportació pressupostària del Govern de Catalunya al camp educatiu. Aquesta deixadesa ha fet que en els últims anys Catalunya se situï a la cua en el rànquing de l'Estat en percentatge sobre el PIB destinat a educació. Una de les constatacions més rellevants de l'estudi fa referència a l'impacte negatiu de l'actual sistema educatiu en l'acompliment del principi d'igualtat d'oportunitats. En aquells territoris on hi ha major percentatge d'escola concertada, en detriment de la presència d'escola pública, els resultats escolars dels sectors socials més populars –escolaritzats majoritàriament a l'escola pública– són especialment baixos. La publicació d'aquest estudi està prevista per a finals d'any. ■

Política educativa i igualtat d'oportunitats

El grup de treball Política educativa i igualtat d'oportunitats ha estat reflexionant i discutint al llarg del darrer any sobre les prioritats i les

propostes que caldria introduir a les polítiques educatives a Catalunya per garantir la igualtat d'oportunitats. El treball va finalitzar abans de l'estiu i va donar com a resultat un document especialment valuós per la seva dimensió propositiva i també per la capacitat innovadora de moltes de les seves propostes. Un valor afegit rau en el fet que aquest document ha estat construït per un grup plural de persones preocupades pel futur de l'educació. Una pluralitat que malgrat ser remarcable no ha estat en cap moment un entrebanc ni pel diàleg, ni per elaborar propostes i prioritats. El document es pot trobar al llibre *Política educativa i igualtat d'oportunitats. Prioritats i propostes* de la col. Polítiques que, com el seminari, ha estat coordinat per Xavier Bonal, M. Àngel Essomba i Ferran Ferrer. ■

Debats d'educació

Debats d'educació és un fòrum impulsat per la Fundació Jaume Bofill i la UOC, amb el suport del CCCB i l'Avui, per debatre temes d'actualitat o de fons que considerem claus en relació als reptes i als problemes que ha d'afrontar l'educació avui. La pròxima conferència d'aquest fòrum serà a càrrec de Jorge Wagensberg, director del Museu de la Ciència de Barcelona, que ens parlarà del Futur de l'educació i les ciències. Tindrà lloc a la Sala Mirador del CCCB el 14 de desembre a les 19.30h. Per al mes de febrer hi ha prevista una nova conferència a càrrec de Christian Laval. Totes les conferències són obertes al públic, i els textos de les anteriors estan disponibles al web www.fbofill.org. ■

Una visió de la joventut a Catalunya

Acaba de ser lliurat l'informe *Una visió de la joventut a Catalunya a la llum de la primera onada del Panel de Desigualtats a Catalunya (PaD)*, realitzat per Pau Miret, investigador del Centre

d'Estudis Demogràfics de Barcelona, a partir de les dades de la 1a. onada del PaD (2001-2002).

Partint d'una definició extensa de joventut segons la qual és la població entre 15 i 39 anys que conviu amb els pares sense tenir parella estable, Miret descriu la joventut en base a diverses variables.

A partir del tret diferencial de gènere, i combinat amb la generació, resol que els homes de generacions més recents tenen una joventut més extensa, dediquen més anys a l'estudi i accedeixen més tard al mercat laboral. Per a les dones el canvi més substancial ha estat passar de ser una minoria de dones molt joves les que tenien una presència al mercat laboral, a treballar gairebé totes almenys una vegada, malgrat fer-ho en edats més avançades. L'estudi està disponible al web www.obdesigualtats.org. ■

3a. onada del Panel de les Desigualtats a Catalunya (PaD)

El mes de juliol va finalitzar el treball de camp de la 3a. onada del PaD, amb prop de 1.700 llars catalanes i 4.000 individus entrevistats. Amb aquesta ja seran tres les matrius amb microdades socials que podem oferir a la comunitat científica, amb l'objectiu de conèixer millor com operen els mecanismes que generen desigualtat en la nostra societat i la manera com evolucionen.

L'oportunitat que les llars ens donen d'entrevistar any rere any els seus membres majors de 16 anys, assegura la visió longitudinal dels processos de formació i dissolució de les llars a Catalunya; permet observar les condicions de vida dels individus i de les llars; els esdeveniments socials i vitals; i els comportaments i valors individuals d'una manera dinàmica, a través del temps.

A final d'any estarà disponible la matriu de dades corresponents a l'enquestació feta durant la segona onada, al llarg del 2003. Més informació a www.obdesigualtats.org. ■

PUBLICACIONS

DVD

Col·lecció Polítiques

42. Xavier Bonal, Miquel Àngel Essomba i Ferran Ferrer (coords.) **Política educativa i igualtat d'oportunitats. Prioritats i propostes**. Mediterrània. Barcelona, setembre 2004. 292 p.

Col·lecció Finestra Oberta

41. Carme Mayugo, Xavi Pérez i Marta Ricard (coords.). **Joves, creació i comunitat**. Setembre 2004. 157 p.

Ja està disponible el DVD de la producció videogràfica **Drogues sí, drogues no** que es va començar a distribuir primer en vídeo.

A més d'aquesta producció, pensada ja com un material interactiu, la Fundació Jaume Bofill ha començat a posar a l'abast de la comunitat educativa les seves produccions més recents en format DVD.

Entre aquestes produccions hi ha **Més senzill del que sembla, Cosa d'hombres i Sexualitats** (sobre educació afectiva i sexual) i **Els gitanos i l'escola**, (sobre el canvi d'actitud de la comunitat gitana respecte de l'educació dels fills).

La Fundació té previst continuar amb aquesta adaptació al nou format de les seves produccions.

Per a més informació: Ancora Audiovisual - info@ancoraaudiovisual.com i tel. 93 455 16 94.

CONVOCATÒRIA

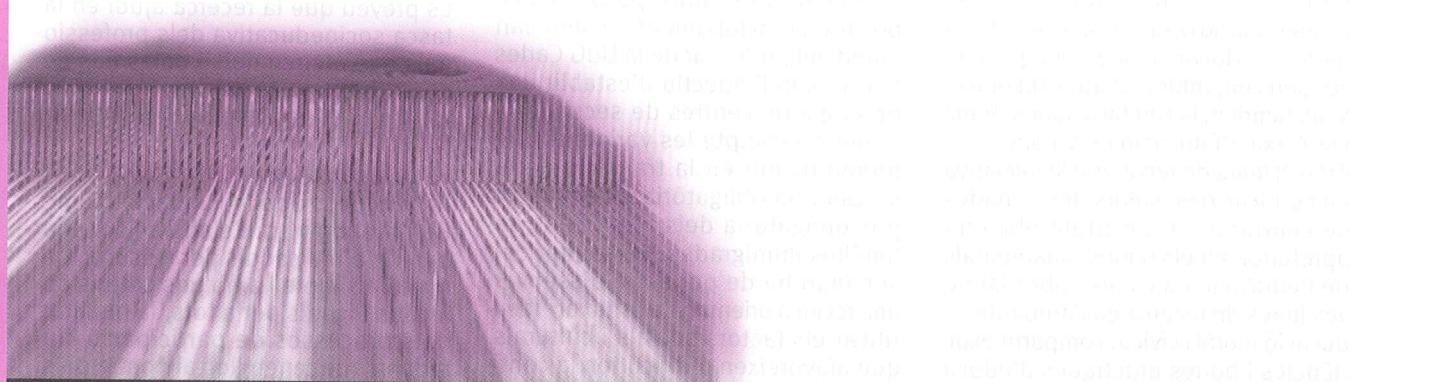
GENERAL D'AJUTS

Aquesta única convocatòria és oberta tot l'any a iniciatives de recerca i/o acció relacionades amb les línies d'actuació prioritàries de la Fundació per al quadrienni 2001-2004. En trobareu les bases a la web o a la secretaria de la Fundació.

Full informatiu

Núm. 46 / Gener 2005

FUNDACIÓ
Jaume
BOFILL
Bofill

Atles de mortalitat en àrees petites a Catalunya (1984-1998)

El passat mes de desembre es va presentar l'informe sobre la mortalitat a Catalunya que la Fundació Jaume Bofill va encarregar a un equip de la Universitat Pompeu Fabra i que va dirigir Joan Benach. L'informe, que com a novetat incorpora informació sobre l'evolució de la situació a Catalunya, és una obra clau indispensable per als responsables de millorar la salut pública de les àrees i les persones més necessitades i reduir les desigualtats socials, ja que els facilitarà la formulació de polítiques territorials amb les quals afrontar les desigualtats en la mortalitat de Catalunya.

Els grups socials a Catalunya. Condicions de vida i imaginari social

Les dades de la 1a onada del Panel de Desigualtats a Catalunya (PaD) han donat forma a un nou estudi. Es tracta de l'anàlisi dels grups socials que caracteritzen la societat catalana, les seves condicions de vida i el seu imaginari social, realitzada per la professora Cristina Sánchez i per Núria Quintana mitjançant tècniques d'anàlisi multivariant. L'estudi, que permet resseguir el procediment analític per identificar l'estructura de classes de la societat catalana, fa una descripció de les desigualtats existents entre els diferents grups en els àmbits del treball, l'educació, l'habitatge, la situació econòmica, la política i la salut. A partir d'aquesta anàlisi es reflecteix com viuen els diferents grups socials, l'accés que tenen als recursos i els deïxos i valors que els identifiquen. La versió provisional de l'estudi està disponible a www.obdesigualtats.org.

Desigualtat en la salut

La Fundació Jaume Bofill ha encarregat el segon informe sobre les desigualtats en la salut a Catalunya que es preveu que estigui enllestit el mes de març. L'estudi, en el qual prenen part prop d'una desena d'experts, es fa en col·laboració amb el Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris (CAPS) i el coordinen Carme Borrell i Joan Benach. L'objectiu principal consisteix a aprofundir en les causes i les formes que prenen les desigualtats en la salut a Catalunya, principalment sobre la base de les dades de la darrera Enquesta de Salut de Catalunya de l'any 2002. Al primer informe, corresponent a les dades de l'any 1996 i publicat a la col·lecció Polítiques amb el núm. 35, es van evidenciar desigualtats importants pel que fa al gènere i a la posició socioeconòmica dels individus. ■

Desigualtat salarial

En la mateixa línia s'ha encarregat un segon estudi sobre les desigualtats salarials als professors Josep González Calvet (UB), Pere Mir (UdL) i Àngel Gil (UPF). Partint de la nova Enquesta d'Estructura Salarial de l'any 2000, els investigadors comprovaran el grau d'acompliment de les projeccions fetes a l'estudi anterior (col·lecció Polítiques núm. 33) i en faran de noves per al període 2000-2004. S'espera que l'estudi estigui llest la tardor del 2005. ■

Seminari sobre l'estudi PISA

El mes de juny passat va tenir lloc a la Fundació Jaume Bofill el seminari "L'estudi PISA: un informe per al debat amb la comunitat educativa" conduït pel professor de la UAB Ferran Ferrer.

Aquest seminari va apropar els assistents al Projecte d'Avaluació Internacional d'Estudiants (PISA) promogut per l'OCDE i va permetre el debat sobre les dades que oferiria l'informe de l'any 2000 respecte del sistema educatiu espanyol i català, i sobre el tractament que en feia la premsa. De l'informe es pot remarcar que aquells països que tenen una menor inversió pública en educació, entre ells Catalunya, obtenen uns resultats acadèmics clarament inferiors. A partir d'aquest seminari la Fundació va impulsar una iniciativa per conèixer les característiques del PISA 2003 tant en els seus aspectes metodològics com de repercussió en les polítiques educatives. D'aquesta darrera iniciativa n'ha sorgit l'informe *El projecte PISA a Catalunya. Una ullada a les desigualtats educatives*, que la Fundació té intenció de publicar. ■

Xarxa educativa de barri

La Fundació Jaume Bofill impulsa el projecte Xarxa educativa de barri que té per objectiu enfortir la xarxa educativa de la zona centre de Nou Barris. Aquesta iniciativa, que s'emmarca en el Projecte Educatiu de Ciutat, està coordinada des del Districte de Nou Barris i compta també amb el suport de la FAPAC, el CJB i l'IMEB. En la primera fase del projecte un equip d'investigació format per Bernat Albaigès, Laia Herrera i Mireia Selva ha elaborat una diagnosi de l'àmbit de l'educació no formal a la zona centre de Nou Barris. Es tracta d'una primera aproximació a la realitat socioeducativa d'aquesta zona per identificar inadequacions respecte a les demandes i exigències en l'àmbit educatiu no formal. A partir d'aquí, es pretèn promoure accions de millora des de la coparticipació dels agents

que intervenen en l'àmbit local. Podeu consultar l'informe d'aquesta diagnosi a l'arxiu de la Fundació. ■

IV Jornades d'Educació en Valors

Els dies 4 i 5 del pròxim mes de març se celebraran a Tarragona, a la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Rovira i Virgili, les IV Jornades d'Educació en Valors que convoquen conjuntament aquesta universitat, Senderi, la Fundació Jaume Bofill i la Xarxa d'Educació en Valors.

Amb el lema de recuperar la iniciativa en l'educació en valors, les jornades se centraran en un triple objectiu: aprofundir en els temes fonamentals de l'educació en valors i abordar noves línies de recerca en l'àmbit de l'educació moral i cívica; compartir experiències i bones pràctiques d'educació en valors que ja s'estan aplicant en l'educació formal i no formal, i contribuir a situar-la en el lloc preeminent que hauria de tenir en les escoles. Per a més informació i inscripcions, consulteu el web de la Fundació (www.fbofill.org) o bé el de Senderi (www.senderi.org). ■

Prensa escrita i immigració

La investigació *Prensa escrita i immigració*, portada a terme per l'Observatori de la Cobertura Informativa dels Conflictos i dirigida pel professor Xavier Giró, és un estudi sobre l'opinió dels principals diaris a Catalunya entorn de la immigració extracomunitària i sobre la cobertura informativa de conflictes que hi van tenir relació entre l'octubre de 1999 i el juny del 2002. La recerca, encarregada per la Fundació Jaume Bofill i que es publicarà a la col·lecció Polítiques, té l'objectiu global d'estudiar la contribució del discurs de la premsa escrita en la construcció de la representació mental que de la immigració té la societat catalana i valorar si els textos periodístics reforcen o redueixen la xenofòbia, el racisme o altres formes de discriminació. Amb la difusió dels

resultats es vol afavorir que el discurs mediàtic ajudi en la construcció d'una societat no discriminadora de les seves minories culturals. ■

L'educació postobligatòria dels fills i filles de famílies immigrades

El mes de desembre passat es va posar en funcionament un seminari dirigit pel professor de la UdG Carles Serra, amb l'objectiu d'establir una tipologia de centres de secundària tenint en compte les variables que poden incidir en la transició de la secundària obligatòria a l'educació postobligatòria dels fills i filles de famílies immigrades. El resultat del seminari ha de permetre dissenyar una recerca orientada a estudiar i identificar els factors socials i culturals que afavoreixen o dificulten la continuïtat dels estudis en aquests col·lectius un cop finalitzada l'etapa obligatòria. ■

Seminari de formació periodística

El seminari de formació periodística neix per proporcionar a les entitats de persones immigrades eines que facilitin la seva relació amb els mitjans de comunicació. S'ha dissenyat pensant en les necessitats de comunicació de les entitats i està dirigit especialment a les persones que s'encarreguen de la difusió de les activitats d'aquestes entitats, a les que fan de portaveus o a les que estan en relació amb els mitjans de comunicació. El seminari consta de deu sessions de dues hores i el professorat està format per experts de l'àmbit universitari, dels mitjans de comunicació i de gabinets de premsa. ■

La socialització dels fills i filles de famílies marroquines

La Fundació Jaume Bofill ha encarregat al sociòleg Diego Herrera una recerca entorn a les pautes de socialització dels fills i filles de famílies marroquines a Catalunya en el context de la se-

va experiència migratòria. Es tracta d'oferir un marc de referència per comprendre les seves experiències de socialització i les repercussions que els processos migratoris tenen sobre aquestes experiències. Des del punt de vista metodològic s'ha optat per les entrevistes a adolescents, famílies i informants clau d'origen marroquí. Es preveu que la recerca ajudi en la tasca socioeducativa dels professionals que atenen nois i noies fills de pares marroquins. ■

La qualitat de la participació

Al llarg del 2004 la Fundació Jaume Bofill va impulsar l'elaboració d'una bateria d'indicadors per mesurar, de manera simple i amb uns criteris objectius i iguals per a tots, la qualitat dels processos de participació ciutadana que tenen lloc al nostre país. L'elaboració d'aquests indicadors va anar a càrrec de la professora Eva Anduiza i va comptar amb l'acompanyament de persones lligades a les institucions principals que treballen en el camp de la participació ciutadana. Es tracta de facilitar a governs i entitats l'organització de processos de participació de qualitat i la seva avaluació posterior. La publicació d'aquests indicadors està prevista per molt aviat en una Finestra Oberta. ■

Aprendre o participar

Al llarg dels últims dos anys la Fundació Jaume Bofill ha promogut, amb el suport dels cinc moviments d'educació en el lleure amb més presència a Catalunya, el projecte "Aprendre a participar" amb l'objectiu d'elaborar uns materials pedagògics per promoure la participació social des de l'associacionisme educatiu.

La tardor passada es va presentar el llibre amb el mateix títol resultat d'aquest treball conjunt i coordinat per Maria del Mar Galceran. El llibre recull reflexions, experiències i estratègies per fomentar l'acció i la reflexió sobre la pràctica de la participació social en els centres d'educació en el lleure de Catalunya. ■

PUBLICACIONS

Col·lecció Polítiques

43. Xavier Bonal, Xavier Rambla i Marc Ajenjo. **Les desigualtats territorials en educació**. Mediterrània. Desembre 2004. 220 p.

Col·lecció Finestra Oberta

42. Fundació Jaume Bofill. **La participació ciutadana a través de les noves tecnologies. Estratègies per a la utilització de Consensus**. Octubre 2004. 48 p.

Col·lecció Debats

7. Lluís Ylla (relator). **Reflexions i propostes sobre la funció pública i social de l'escola concertada en una nova xarxa educativa catalana**. Novembre 2004. 28p.

8. Ismael Blanco i Irene Lop. **Presupostos participatius: per on comencem?** Novembre 2004. 60 p.

J. Benach, J.M. Martínez, Y. Yasui, C. Borrell, M.I. Pasarín, E. Español i N. Benach. **Atles de mortalitat en àrees petites a Catalunya (1984-1998)**. Fundació Jaume Bofill i UPF. Barcelona, novembre 2004. 144 p. Edició trilingüe en català, espanyol i anglès.

· Maria del Mar Galceran (coord.). **Aprendre a participar**. Fundació Jaume Bofill. Octubre 2004. 108 p. Material elaborat conjuntament per Escoltes Catalans, Esplais Catalans (ESPLAC), Federació Catalana de l'Esplai, Fundació Jaume Bofill, Minyons Escoltes i Guies St. Jordi de Catalunya i Moviment de Centres d'Esplai Cristians.

CONVOCATÒRIA

GENERAL D'AJUTS

Aquesta única convocatòria és oberta tot l'any a iniciatives de recerca i/o acció relacionades amb les línies d'actuació prioritàries de la Fundació Jaume Bofill.

En trobareu les bases al web o a la secretaria de la Fundació.

Full informatiu

Núm. 47 / Maig 2005

FUNDACIÓ
Jaume
BOFILL
Bofill

Família i educació a Catalunya

La Fundació Jaume Bofill ha iniciat la recerca *Família i educació a Catalunya* amb l'objectiu de conèixer les pautes educatives de les famílies a Catalunya i la repercussió que tenen en els processos de socialització en nois i noies de 6 a 11 anys. Aquesta recerca, dirigida pel professor de la UAB Rafael Torrubia, aportarà informació quantitativa i qualitativa, i posarà a l'abast dels especialistes –pedagogs, sociòlegs i psicòlegs–, una base de dades amb indicadors sobre dades sociodemogràfiques, pràctiques educatives, clima familiar, formes de funcionament, valors, relació família-escola, i activitats extraescolars. La mostra d'estudi, 1.000 famílies, és representativa de la societat catalana amb fills i filles d'aquesta franja d'edat. S'està valorant la continuïtat de l'estudi l'any vinent per analitzar les pautes educatives amb joves a partir de 12 anys. ■

Arenentatge i Servei

La Fundació Jaume Bofill, juntament amb l'àrea d'educació de la Diputació de Barcelona, l'ICE i el GREM de la UB, i la Federació Catalana de l'Esplai, ha impulsat un grup de treball per reflexionar i donar a conèixer la metodologia pedagògica anomenada Aprenentatge i Servei (aps). L'aps és una activitat d'ensenyament i d'aprenentatge que integra el servei voluntari a la comunitat i el treball d'adquisició de coneixements, habilitats i valors que duen a terme l'escola i les institucions educatives no formals. La seva novetat rau a vincular servei i aprenentatge en una sola activitat educativa articulada i coherent, que millori l'aprenentatge i impulsi la participació ciutadana. El curs 2004-2005 s'han fet activitats

de formació, recerca i sistematització d'experiències, i s'han produït materials per divulgar projectes d'aps. ■

Xarxa educativa de barri

La Fundació Jaume Bofill acaba d'iniciar el projecte Temps de barri, temps educatiu compartit en continuïtat amb el de Xarxa educativa de barri que es va iniciar el 2004 a tres zones de Nou Barris. En aquesta ocasió ha estat en conveni amb la Regidoria dels Nous Usos del Temps de l'Ajuntament de Barcelona i es durà a terme a Sants-Hostafrancs-La Bordeta, Vallcarca-El Coll-La Salut, i Prosperitat. La pretensió del projecte és promoure projectes educatius integrats tot millorant l'oferta educativa extraescolar i enfortint la xarxa educativa d'aquestes zones. Per definir les propostes de millora en aquest àmbit, es preveu una fase de diagnòstic amb entrevistes a tots els agents educatius, uns espais per al debat i la participació, i també un qüestionari basat en el debat familiar on es convida a pensar sobre l'educació no formal i els usos socials i educatius del temps. ■

4rt Simposi sobre les Desigualtats Socials a Catalunya

Els dies 27 i 28 d'abril es va celebrar la quarta edició del Simposi sobre les Desigualtats Socials a Catalunya. En el marc del simposi es van presentar diverses anàlisis realitzades amb les dades de la primera onada del PaD (2001-2002), l'enquesta longitudinal per a l'estudi de l'estructura i les desigualtats socials a Catalunya. Després d'una breu presentació del PaD, es van exposar els estudis sobre classes socials (Cristina Sánchez i Núria Quin-

tana), pobresa (Magda Mercader i Xavier Ramos), usos del temps (Sara Moreno), mercat laboral (Albert Recio), habitatge (Carme Trilla), llengua (Albert Fabà), joventut (Pau Miret) i educació (Xavier Bonal). També es van presentar, tot i no tenir el seu origen en dades del PaD, l'estudi sobre discapacitats elaborat pel Colectivo Ió i la proposta per una Renda Bàsica de Ciutadania (Daniel Raventós i Jordi Arcarons). El programa i els resums del simposi estan disponibles al web de l'Observatori de les Desigualtats (ODESC): www.obdesigualtats.org. Les recerques presentades estan totes publicades a la col·lecció Polítiques, en els núms. 38, 45 i 46. ■

Disponibles les dades del PaD 2003

Ja està disponible la segona matriu de dades del PaD, corresponents al 2003. Amb 5.103 individus i 1.777 llars entrevistades, i amb prop de 649 variables de llar i 350 d'individuais, la matriu permet investigar sobre aspectes de l'estructura social catalana a nivell individual i de llar. L'enquesta repassa les condicions de vida de la població catalana quant a l'habitatge, l'educació, els ingressos, la salut i el treball, entre d'altres. Aquesta segona matriu de dades obre la possibilitat als estudis longitudinals i de processos de canvi, tot un repte per a la comunitat científica si tenim en compte que el PaD és la primera enquesta longitudinal impulsada a Catalunya. Les matrius són d'accés gratuït per a tothom interessat a analitzar-ne les dades i fer investigació, prèvia presentació d'un projecte de recerca. Si voleu més informació podeu consultar el web de l'Observatori: www.obdesigualtats.org. ■

Fundació Jaume Bofill
Obert de 8 a 15h del 13 de juny al 31 d'agost
Vacances: del 25 de juliol al 21 d'agost
Provença, 324
08037 Barcelona
Tel. 93 468 87 00
Fax 93 468 87 08
bofill@bofill.org
www.bofill.org

CON-ciudadania INTER-cultural

Amb el nom de *CON-ciudadania INTER-cultural: materials per a la intervenció socioeducativa en contextos multi-culturals*, la Fundació Jaume Bofill, en col·laboració amb el Departament d'Educació, vol oferir un marc de referència per comprendre les experiències de socialització dels fills i les filles de famílies immigrades i les repercussions dels processos migratoris sobre aquestes experiències. Es tracta d'uns materials que tindran presents les necessitats més comunes dels professionals de l'ensenyament primari i secundari a l'hora de gestionar la diversitat cultural, i que constaran de dues sèries. Una tractarà processos concrets de socialització d'infants i joves dels principals col·lectius d'origen immigrant presents al país. L'altra recollirà reflexions i informacions transversals a les relacions interculturals, amb independència de les cultures que interactuïn. ■

Les implicacions econòmiques de la immigració

En el marc del cicle *La immigració a Debat*, la Fundació Jaume Bofill va iniciar a l'abril el seminari "Les implicacions econòmiques de la immigració estrangera a Catalunya: reflexions entorn a la productivitat de l'economia catalana". En aquest espai d'encontre una vintena de professionals (economistes, sociòlegs i estudiosos de la immigració), a partir del diàleg interdisciplinari, formularan una aproximació a l'estudi de les conseqüències econòmiques de la immigració a Catalunya. El seminari, dirigit per l'economista Muriel Casals i la demògrafa Montse Solsona, consta de sis sessions i s'hi tractaran, entre altres, les migracions en el capitalisme globalitzant i el lloc de l'economia catalana en el context actual; els efectes econòmics de la immigració en l'àmbit públic; i l'impacte econòmic sobre la producció, la renda i la despesa. Un dels objectius del seminari és contribuir en la definició d'unes bases per

iniciar una recerca global sobre aquesta qüestió. ■

Mesa per a la diversitat en l'audiovisual

El 12 d'abril el Consell de l'Audiovisual de Catalunya va presentar la Mesa per a la diversitat en l'audiovisual, una plataforma que reuneix membres d'entitats, mitjans de comunicació i administracions que aposten per una millor representació de la multiculturalitat i la diversitat en els mitjans audiovisuals de Catalunya. La Fundació Jaume Bofill, una de les impulsores i participant activa de la Mesa, ha encarregat la recerca *Aproximació a les experiències audiovisuals sobre diversitat cultural i immigració a Europa i Canadà*. Aquest treball d'investigació a càrrec de Doris Boira recopilarà les experiències audiovisuals sobre diversitat cultural i immigració a la ràdio i la televisió dels països del nostre entorn per, a partir d'elles, fer propostes per al context Català. ■

Tercera edició del Seminari de Participació

El mes de juny s'inicia una nova edició del Seminari de Participació Ciutadana, que des de l'any 2001 organitza la Fundació Jaume Bofill. L'objectiu principal d'aquesta edició continua sent oferir un marc teòric, però sobretot metodològic i pràctic, a l'entorn de la participació ciutadana per contribuir a incrementar el nombre de persones capacitades per dirigir i assessorar processos participatius. El seminari durarà aproximadament un any i mig, amb trobades mensuals d'un dia a la Torre de Can Bordoï. La vintena de participants rebran informació sobre metodologies i processos participatius com ara els consells ciutadans, els tallers o els pressupostos participatius, i aprendran algunes tècniques per gestionar processos de participació, com l'enquesta, els grups de discussió, les entrevistes o les dinàmiques de grups. ■

Sis jurats de joves debaten sobre la nit a Barcelona

El projecte Joves i nit, impulsat per la Fundació Jaume Bofill en col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona, el CJB i la FAVB, ha entrat en la tercera i última fase de participació: els jurats de joves, que debatran sobre diferents aspectes de la nit a la ciutat. Els jurats seleccionen aleatòriament els participants, fet que garanteix la presència de persones amb perfils molt diferents que s'apropen al perfil general de la població. Entre març i juny deu grups d'entre vint i trenta joves de 15 a 29 anys, un per cada districte, es reuneixen durant dues jornades per informar-se, debatre i formular propostes al voltant del model i la distribució de l'oci a la ciutat, la utilització dels espais públics, els horaris dels establiments d'oci i equipaments municipals o el transport públic nocturn. En total, prop de 300 joves hauran donat la seva opinió, que es recollirà en un informe juntament amb els resultats de les fases participatives anteriors, i que es farà públic i es lliurarà a l'Ajuntament a la tardor. ■

Experiència de vot electrònic vinculant

La Fundació Jaume Bofill ha acompanyat el Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona en la implantació d'un sistema de votació electrònica vinculant en els seus processos electorals. Aquest mes de juny se celebren les primeres eleccions col·legials en què s'utilitzarà aquest sistema, i la Fundació ha encarregat una recerca sociològica que recollirà les percepcions dels participants davant d'aquesta nova modalitat de vot. La recerca tancarà el procés d'elaboració d'un informe sobre el vot electrònic a Catalunya que es va iniciar l'any 2003 i que aborda els condicionaments jurídics, sociopolítics i tecnològics d'aquest tipus de votacions. La publicació de l'informe està prevista a la col·lecció Polítics. ■

PUBLICACIONS

Col·lecció Polítiques

44. Miquel Àngel Alegre. **Educació i immigració: l'acollida als centres educatius**. Mediterrània. Març 2005. 157 p.

45. Jordi Arcarons, Àlex Boso, José Antonio Noguera i Daniel Raventós. **La Renda Bàsica de Ciutadania. Una proposta viable per a Catalunya**. Mediterrània. Abril 2005. 206 p.

46. Fundació Jaume Bofill. **Estructura social i desigualtats a Catalunya. Volum I: Classes socials, educació, tre-**

ball i usos del temps. Volum II: Pobresa, salut, joventut, habitatge i llengua. Mediterrània. Abril 2005. 430 i 412 p.

Col·lecció Debats

9. Montserrat Casamitjana, Miquel Casanovas i Alfons Formariz. **La formació de persones adultes a Catalunya: propostes per afavorir la participació i evitar la desigualtat**. Març 2005. 83 p.

Col·lecció Debats d'Educació

1. Juan Carlos Tedesco. **Els pilars de l'educació del futur**. 22 p.

2. Javier Elzo. **L'educació del futur i els valors**. 55 p.

3. Christian Laval. **Per què l'escola no és una empresa?** 30 p.

4. Joan Coscubiela. **Educació: dret o mercat?** 18 p.

· Laura Torrabadella i Elisabet Tejero, del Col·lectiu d'Estudis Biogràfics (CEB). **Pioneres i pioners. Trajectòries biogràfiques de filles i fills de famílies immigrades a Catalunya**. Fundació Jaume Bofill / Caixa Sabadell. Col·lecció Nexes, estudis d'immigració, 1. Març 2005. 165 p.

CONVOCATÒRIA GENERAL D'AJUTS

Aquesta única convocatòria és oberta tot l'any a iniciatives de recerca i/o acció relacionades amb les línies d'actuació prioritàries de la Fundació Jaume Bofill. En trobareu les bases al web o a la secretaria de la Fundació.